

השגת הנבואה כמו נבואתו של משה רבנו כי הוא היה קרוב למלך הקב"ה יותר מכולם

אור הרשב"י

כמי שרואה מתוך אספקלריא אחת לכה, והיא עצמה מצוחצחת. וכן הידיעות היו מגיעות לו בבירור, ולא על ידי חידות, והוא שנאמר (שם): "ומראה ולא בחידות". ואולם גם לו היה הכבוד מתגלה כפי מה שאפשר לו לקבל וכמי שדיוקנו מצטייר בתוך המראה, כי זולת זה אי אפשר לאדם שישגי את בוראו, אבל היה בדרך שלפחות הציור ההוא היה משיגו כולו ובכבוד, כמי שרואה באספקלריא מצוחצחת ומאירה שאין עיכוב לראיתו, ועל זה נאמר (שם): "ותמונת ה' יביט", כי אותו הציור המצטייר, שהוא התמונה, היה מביט אותו יפה יפה; מה שאינם כן שאר הנביאים, שאפילו אותו הציור לא היה אפשר להם שיעמדו עליו היטב. והנה מתוך הציור שהיה משיג, היה משכיל השכלה גדולה וברורה מאד יותר מכל שאר הנביאים, וכמו שזכרנו.

ו. ועוד הבדל היה בין שאר הנביאים למשה, ששאר הנביאים לא היה בידם להינבא בכל שעה, אלא בשעה שהיה הבורא יתברך שמו, רוצה היה משרה שפעו עליהם ומתנבאים, אך משה רבינו, עליו השלום, היה הדבר תלוי ברצונו והיה מסור בידו להתקשר בו, יתברך, ולהמשיך אליו הגילוי כפי הצורך. ועוד, ששאר הנביאים לא היו משיגים אלא ענינים פרטיים, מה שהאדון, ברוך הוא, היה רוצה לגלות להם, אך משה רבינו, עליו השלום, זכה שיגלו לו כל סדרי הבריאה, וניתן לו רשות לחקור את הכל ולחפש בכל, ונמסרו בידו כל המפתחות שלא

מתוך אספקלריות רבות, שנעתק בהן הציור מזו לזו, אך הנראה הוא אחד ודאי, ותנועותיו נראות מתוך האספקלריות, אף על פי שאין מביטים אליו באורה מישור. ולא עוד, אלא שאין ראיתם אלא כמי שרואה מתוך אספקלריא בלתי מצוחצחת, שאי אפשר לו לראות הנושא בברור גמור, כך אי אפשר להם לראות הכבוד, אפילו אחר כל העתקי הציורים הללו, בברור, אף על פי שמה שרואים באמת הוא כבוד, יתברך, ואין בזה ספק אצלם כלל. וגם בכל זה יש מדרגות רבות והבדל בין נביא לנביא, שיש שאספקלריא שלו מצוחצחת משל חבירו, ומשיג ביותר ברור. ואולם הנביא המשיג כל זה משיג הענין לאמתו, דהיינו כי הנה מתברר אצלו, שהמתגלה ומתודע אליו הוא הבורא, יתברך שמו, ומשיג ענין האספקלריא מציאותו וסודו, ומשיג ומשכיל ההשכלות הנשפעות לו באמת ובכבוד, וכמו שזכרנו למעלה בפרק שלישי. ואמנם כמו שהתודע הכבוד אליו הוא על ידי כל העתקי הציור האלה, כן הידיעות המגיעות לו הן על ידי חידות ומשלים, ובדרך החלום, שהוא האמצעי שעל ידו הנבואה מגעת, וכמו שזכרנו למעלה. ה. אך נבואתו של משה רבינו, עליו השלום, היא בדרך יותר עליון מכל זה, והוא, לראשונה, שלא היה צריך לצאת מחושי והרגשותיו ולא לחלום כלל, אלא היתה הנבואה מגעת לו עודו במצבו התמידי, והוא שנאמר בו (במדבר יב ח): "פה אל פה אדבר בו", והיה מתגלה לו הענין

מאחר שהוא ראה והשיג את נבואתו באספקלריא המאירה ומשא"כ שאר הנביאים שהם ראו את נבואתם באספקלריא שלא מאירה ומשום כך אשרי חלקו של משה יותר מכל בני העולם (דרך ה' לרמח"ל), **וַיַּעֲלֶיהָ בְּתִיב, (במדבר יב) פָּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאֵה וְלֹא בַחֲדוֹת** כי על משה נאמר 'פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות'. **וּשְׁאָר נְבִיאֵי, הָיוּ חֲמָאן מֵאַתָּר רְחִיקָא, בְּמָה דְאַתָּ אָמַר (ירמיה לא) מִרְחוֹק יְהוָה נִרְאָה לִי** ומשא"כ שאר הנביאים שהם ראו והשיגו ממקום רחוק וכמש"כ עליהם 'מרחוק ה' נראה לי'.

אור הרשב"י

(יב): "ותמונה אינכם רואים זולתי קול", וכן (דברים ד טו): "כי לא ראיתם כל תמונה", כי הנה שני הדברים השיגו באמת: השיגו תחילה, שאמיתת מציאותו, יתברך, אין בה שום ציור כלל ועיקר והיא משוללת מכל אלה הדמיונות לגמרי, ואחר הידיעה הזאת נתגלית להם גם כן תמונה מן התמונות הנבואיות, שעליה נאמר (שמות כד י): "ויראו את אלהי ישראל". ולזה קראוה חכמינו, זכרונו לברכה (ספרי במדבר יב ח): "מראה דיבור", שאינו מראה הכבוד באמת, אלא מראה שמצטייר מכה הדיבור, שהוא כענין הציור המצטייר באספקלריא, וכמו שזכרנו למעלה, שעל ידו משיגים פרטי ענינים בסודות אלהותו, יתברך, ובריאתו והנהגתו, וכמו שביארנו.

נמסרו לבן אדם מעולם, והוא מה שאמר הכתוב (במדבר יב ז): "בכל ביתי נאמן הוא", וכן נאמר (שמות לג יט): "אני אעביר כל טובי על פניך".

ז. והנה הנביאים כולם, כמו שהיו משיגים הציור שהיה מצטייר להם מן הכבוד, כמו שזכרנו, והיו משיגים סוד הציור וענינו, פירוש – סוד הימצא זה הענין, שיהיה הכבוד מצטייר, ואיך נמשך זה, ומה הכוונה בכל זה, וכן היו משיגים השכלה אמיתית בסודות גדולתו, יתברך, על ידי הציור ההוא, כן היו משיגים אמיתת הדבר, שבו, יתברך, באמת אין שום ציור כלל, ושאין הציור ההוא אלא דבר נעשה לעיני הנביא כרצונו, יתברך, על הטעם הידוע אצלו. ועל דבר זה נאמר לישראל (דברים ד

רבי חזקיה מבאר בענין נשמת משה רבנו

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָהּ, הֲכִי אֹלִיפְנָא, כְּתִיב (שמות ב) וַיֵּלֶךְ

אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי ואמר רבי חזקיה לבאר

בענין מעלת נשמת משה רבנו שהנה כך למדתי לבאר את מש"כ וילך איש מבית לוי וגו'

שפסוק זה רומז אל פרצופי האצילות. **וַיֵּלֶךְ אִישׁ: דָּא קַדְשָׁא בְּרִידְ**

הוּא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמות טו) יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה כי מש"כ

'וילך איש' פירושו שהוא הקב"ה כמש"כ "ה' איש מלחמה" והקב"ה פירושו ז"א וכוונת

הפסוק שז"א יצא מייחוד או"א הנקראים בית לוי. **מִבֵּית לְוִי: דָּא קַדְשָׁא**

בְּרִידְ הוּא, אַתְּר דְּחֻכְמָה עֲלָאָה, וְהָהוּא זוּתָר (ס"א נְהָר)

מִתְחַבְּרָן כְּתָדָא, דְּלֵא מִתְפָּרְשָׁן לְעֵלְמִין כי מש"כ 'מבית לוי'

פירושו שהוא לשון לוייה וחיבור ופירושו על הקב"ה שהוא פרצוף אבא שהוא מקום החכמה

העליונה, שפרצוף אבא ואותו הנהר שהוא פרצוף אמא הם מתחברים ביסודותיהם תמיד

ביחד והם לא נפרדים לעולמים מאחר שייחודם הוא תדירי ומהם ניתקן ויוצא ז"א הנקרא

איש. **מִבֵּית לְוִי: דְּאִשְׁרֵי לְוִיתָן (ס"א כָּל חִידו) בְּלְחֻדוֹי בְּעֵלְמָא**

ומש"כ 'מבית לוי' הכוונה על היסוד הנקרא בית לוי כי הוא הבית והלוייה והחיבור של או"א,

וזה יסוד אבא הנקרא לויתן הוא השרה והשכין את כל השמחה ביסוד אמא שממנה באה

כל השמחה לעולם, **הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קד) לְוִיתָן זֶה יִצְרֵת**

לְשַׁחֵק בּוֹ וזהו מש"כ בפסוק 'לויתן זה יצרת לשחק בו', דהיינו שהוא יסוד אבא

הנקרא לויתן שבו הוא סוד שמחת הייחוד. **וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, דָּא קַדְשָׁא**

בְּרִידְ הוּא, אַתְּר דְּנְהִירוֹ דְּסִיְהָרָא נְהִיר ומש"כ 'ויקח את בת לוי'

פירושו שהוא הקב"ה, דהיינו הקב"ה היא המלכות שהיא בתו של אבא הנקרא לוי והכוונה על אור החכמה שמכחו מקום האור של המלכות מאיר בסוד אבא יסד ברתה, וביאור הפסוק שכתוב 'ויקח את בת לוי' שע"י שאבא תיקן ובנה את המלכות אז ז"א לקח את המלכות הנקראת בית לוי והתייחד עמה (מק"מ).

כל אשה עד שהיא לא נישאת היא נקראת בתו של פלוני אביה אמנם אחרי נישואיה היא נקראת אשה לבעלה וכך הוא אצל השכינה

וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן. הָאִשָּׁה וַדָּאִי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(בראשית ב) **לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה** והנה מש"כ 'ותהר האשה ותלד בן'

ודאי מש"כ 'האשה' הכוונה לשכינה כמש"כ 'לזאת יקרא אשה' שזה נאמר על השכינה. **בְּקִדְמֵיתָא בַת לְוִי, הֵכִי הוּא וַדָּאִי** אמנם בהתחלה השכינה נקראת 'בת לוי' כי היא בת לאבא ואמא הנקראים לוי מאחר שיסודותיהם מתלויים ומתייחדים תמיד אמנם אח"כ השכינה נקראת אשה לז"א וכך הוא בודאי. **וְכִי בַת לְוִי**

בְּקִדְמֵיתָא, וְהִשְׁתָּא אִשָּׁה וקשה למה השכינה נקראת בת לוי בתחילה ואח"כ היא נקראת בלשון ותהר האשה. **אָלָא הֵכִי אֹלִיפְנָא, אֶתְתָּא עַד לָא אִזְדְּוֹנְתָּ, אֶתְקִרִיָּאת בַּת פְּלוֹנִי, בְּתֵר דְאִזְדְּוֹנְתָּ. אֶתְקִרִי אִשָּׁה, וְהִכָּא, בַּת וְאִשָּׁה, כְּלָא בְּחֵד דְרִנָּתָא הוּא** אלא כך למדנו שהנה כל אשה עד שהיא לא נשאת היא נקראת בתו של פלוני אביה, אמנם אחרי נישואיה היא נקראת אשה לבעלה, וכך הוא אצל השכינה שנאמר